

IME KA OBI FERO SIEIKE

Opupu 6:1-13; 7:1-13

IHEOMUMU 52 - Nke Ndi okenye

AMAOKWU IBUN'ISI: “Ma nka bu ikpé ahu, na Ìhè ahu abiawo n’uwa, ma madu huru ọchichiri n’anya kama Ìhè ahu; n’ihi na ọlu ha jorọ njo” (Jọn 3:19).

I Igbàume Chineke Nye Moses Na Israel

1. Chineke naagbà Moses ume, naagwa ya ọzọ na Ọ gaanaputa Israel n’uzọ di ebube site n’Ijpt, Opupu 6:1
2. Chineke naekpughe Onweya ka ewee were aha ahụ bụ Jehova mara Ya, Opupu 6: 2, 3; 3:14; Jenesis 17:1; 35:11; Aisaia 52:4-6; Jeremaia 16:21
3. Chineke naeme ka Ọgbugbandu ahụ O kwere Moses ná mkwà di ọhụ, ebe Ọ n’woro ekpere niile nke Israel anaemegbu emegbu, Opupu 6:4, 5; 2:23-25; 3:7; 4:30, 31
4. Chineke enaenye Moses iwu igughari mkwà Ya niile nye Israel, Opupu 6:6-8; Onu-ogugu 23:19; I Ndi Eze 8:56; Ndi Rom 4:21
5. Mmụọ egwepjaraegwepjia nke ndi Israel ndi anaemegbu naeme ka Moses nwee mmetuta nke mkpà ọ diri ya ichosiike inyeaka si n’ebe Chineke nọ, Opupu 6:9-23; Abụ Qma 73:2

II Ime Ka Iwu Ahụ Enyere Moses Na Eron Di Ọhụ

6. Chineke naeme ka ihe O nyere Moses n’iwu di ọhụ, Opupu 6:13; Ọlu Ndi-ozu 7:35; Aisaia 49:13-16
7. Emere Eron onye okwuputa okwu nye Moses, dika Chineke kwere ná nkwà, Opupu 7:1, 2; 4:14-16
8. Chineke naagwa Moses ọzọ ihe omume Fero gaabụ, Opupu 7:3, 4; 3:19, 20
9. Chineke naagwa Moses na n’ihi omume Fero ndi Ijpt niile gaamara maka Chineke nke Israel, Opupu 7:4, 5

III Iguzo N’iru Fero Na Ikachasi ukwu Nke Chineke Israel

10. Moses na Eron rubeere Chineke isi, Opupu 7:6, 7
11. Emere ihe ngosi ime ka Fero ghota ike Chineke, Opupu 7:8-10
12. Setan naeji ndiozi ya Janis na Jambris, duhie ndi Ijpt, ma Chineke Israel ka n’ike, Opupu 7:11, 12; 2 Timoti 3:8, 9; 2 Ndi Korint 4:3, 4; 2 Ndi Tesalonaika 2:7-12; Matiu 24:24; Nkpughe 13:12, 13; 16:13, 14
13. Emere ka obi Fero sieike megide Chineke, Opupu 7:13, 3; 8:15, 19, 32; 9:7, 12, 34, 35; 10:1, 20, 27; 14:8, 17, 18; Ilu 28:14; 29:1; Ndi Hibru 3:13

NKỌWA DI ICHEICHE

Chineke nwere nzube n’uzọ ahụ O ji naputa Israel site n’Ijpt na ibu oru ya. Idoro n’agha ahụ adiwo ogologo ma di kwa ike nke ukwu, o mesiri wetara Ndi Israel oké isi ude na ikwakú Chineke ákwà maka nnaputa. Mgbe ekpere ha niile ruru Chineke nti Ọ zara, náezite Moses idú ha baa na Kenean. Anyi nwere ike ikwu na ndotan’agha ahụ nke siriike ma nwe kwa nsogbu nime ya diiri ndi Israel mma n’ihi na ọ doro ha bia nso Chineke . Ihe ebube ahụ niile na iheotiti ahụ niile bu iji gosi Israel, na uwa niile, ike ukwu nke Chineke ahụ Onye puru ime ihe niile na mmasi Ya na nlekota Ya n’ebe ndi Ya nọ.

Chineke n’ime ka ihe O nyere Moses n’iwu di ọhụ, duru ya odi igwa Israel na ha gaabu ndi puru iche nye Onyenweanyi Jehova, na Ya Onweya dika Chineke ha. Ohere oma nke a puru iche ka enyere n’ihi ọgbugbandu ahụ nke Ya na Abraham gbara, na n’ihi na Chineke aropotaworị Israel dika mba nke Ọ gaesite na Ya nye uwa niile iwu Ya; ma, tukwasị nke a Ọ gaesite na Ya zite Ọkpara Ya, bụ Mesaia ahụ, Onye gaeme ka atumàatù nke mgbaputa zueokè nye mmadu niile.

Nnaputa ahụ site n’Ijpt bu ihe gaeme n’uzọ ọ náadighi mmadu ọ bula gaanara otuto na nsopuru n’ihi ya. Site n’aka di elu na nke di ike Chineke gaje inaputa Israel n’uzọ nke aka Ya, nke gaaburi ihe igbaamà nke ike Chineke, ọ bughị náání nye ndi Israel, kama uwa niile.

Otu nime nzokwu niile ná mmalite nke mkpughe nke Chineke kpughere Onweya na ike Ya nye ndi Israel n’oge a bu ngosiputa zuruokè nke aha nsọ Ya. Chineke aburworị onye Abraham, Aisak, na Jakob, na uwa niile, maara dika Chineke Nke Puru ime ihe niile na dika Chineke Onye Okikè; ma n’ebe a Ọ kpughere Onweya nye Moses na ndi Israel dika Jehova, bu aha nke ka n’ikwaputa omume oma niile eji mara Ya karia aha ọ bula ọzọ nime otutu aha nke eji mara Ya n’Akwa kwonso.

Ọ di oké ihe di nno mkpà nime aha niile nke Chineke na uzọ anaaji náekwu okwu. N’ebe a kwa, dika ọ di kwa n’Akwa kwonso niile, ọ dihi ihe atulesiri nno nálezighi anya maobu nke edebanyere náenweghi ihe kpata ya. Uzọ eji kpachapu nno anya náewere aha di icheiche nke Chineke ná ekwuokwu naegosi atumàatù na nzube di nsọ nke anyi náagaghị enweike ichoputasi omimi ya niile n’ozuzuokè, ma mbanye maobu nnyobaanya ọ bula anyi na eme nime iheomumu ahụ naenye anyi ngozi bakariuba na nghota dikari omimi nke ihun’anya Chineke anyi.

Site n'uzo anaeji aha nsọ niile ahụ mee ihe o di kwa mfe ihu idi n'otu nke ndi dere otutu akwukwo di icheiche nke Baibul.

Ebe mbu edere aha Chineke nime Baibul bu n'amaokwu nke mbu nke Jenesis: "Na mbu **Chineke** ..." Nke a ka atughariri site na mkpurukwu nke asusu Hibru nke bu **Elohim** nke edeputaworo ugbu puku abuo, nari ise na asaa (2,570) nime Testament Ochie. O di n'udi naegosi ihe kariri otu ihe, wee naakwagide ozizi nke Atonimeotu ahụ, ma n'itinye ya n'okwu nke naekwu ihe mere (verbs) maobu nke naakowa otu ihe di (adjectives) naegosi idi n'otu nke omume (maobu olu) nime idi otutu nke otu Chineke ahụ. (Gwo I Jon 5:7 n'asusu bekee nke Eze Jemes.). Idi mkpa O nwere bu nke idi ukwu ike ukwu na idi ike. O naeziputakwa ebube nke Chineke, nke naegosi ike nke okike na nke ichiachi, nke ipu ime ihe niile, na nke kachasi ike niile elu, na ike na inweike ime ka mmeko nke ogbugbandu guzosieike.

Elshaddai bu aha ozọ nke ejiri mara Chineke n'eluwa, nke a ka atugharikwara dika **Chineke nke puru ime ihe niile**. Nke a bu aha ahụ ejiri kwueokwu n'akuku mbu nke Opupu 6:3, bu aha nke ndi bu nnanna umu Israel jiri mara Chineke. O putaghi nnoo ike ka ike nke Chineke dika o nwere ike iyi, n'ihu na aha ahụ bu **Elohim** naegosi nke ahụ; ma kama, o naegosi Onye Ahu Nke naekesa nri oma ma naawupu kwa ngozi, Onye ahụ nke nwezuru ihe niile na Onye ahụ nke juputara n'oninye oma niile. O naegosi ulokwu nke naadighi agwuagwu, nke akwu niile na uju nke amara Ya, na Chineke ahụ Onye ezionyinye o bu na ihe o bu zuruoke nke enyere enye naesite n'ebe O no abia.

Ugbu a anyi naahu na mba niile nke uwa maara Chineke site n'aha abuo ndia, ma karisia n'oge a O malitere ikpopta ndi Ya ihe wee si n'uzo puru ihe gosiputa nwukwasị amara Ya. O naeme nke a site n'igosi ha Onweya karia na site n'ikpughere ha karia udi ebighiebi na omume oma niile eji mara Ya. O di mkpa ighota na anaeme nke a, o bughị n'oge ufodu mgbe oké ngozi na ogan'iru nke imemmuo na nke ihe anaahu anya, kama n'oge nke ahuhu na mmegbu, n'ubochi naeso mputaihe nke ihe di icheiche ahụ di oké egwu ndi na egosiputa ike na idi nsọ Chineke n'Ugwu Sainai. O bughị n'elu akwa di bialibiali nke ino naezuruike ka agaeji "buru ayi rue elu-igwe," kama o bu site n'otutu ndogbu n'olu di n'uzo na ufu na ihe mgbu nke ibuagha ka Chineke naeji abiaru anyi nso kari.

Aha ahụ bu Jehova nke atughariri **ONYENWEANYI** na Testament Ochie (mkpuru-akwukwo Ya niile buru ibu iji mee ka o di ihe site na **Adonai** bu aha sitere n'asusu Hibru), bu aha ahụ nke Chineke kpughere Moses n'oge a Israel no n'oke onwunwa n'Ijpt. Enyere aha ahụ nnoo maka naanị odimma nke Israel n'oge ahụ. Edere aha nke a ugbu puku isii, nari asato iri abuo na ato (6,823) nime Testament Ochie naegosikwa Onye ahụ nke naadi adi n'Onweya, naenwe kwa nime Onweya ezi ndu ahụ na odidi ebighiebi. O naakowaputa udi eji mara oyiyi Chineke -- diri naanị Ya -- o bu kwa aha zirize nke ezi Chineke ahụ; ma anaghi ejikota ya na okwu ahụ bu ezi dika o di n'aha ahụ bu **Elohim**, n'ihu na o dighi onye o bu ozọ eji aha ahụ bu Jehova ekwu ihe banyere Ya ma o bughị ezi **Chineke** ahụ, Onye naanị Ya bu Chineke. Omume ahụ niile zirize putara ihe na nke imemmuo ka akowara dika nke ihe Jehova nwere.

Ndi Ju weere aha ahụ dika ihe dighasi nnoo nsọ na ha naatu egwu ikpopta ya n'onu ha, ma rue kwa n'ubochi taa anaghi aguputa aha ahụ bu Jehova n'ulo nzuko maobu ha onweha ikwuputa ya. Aha ahụ nke bu **Adonai**, maobu nokwu ozọ n'asusu Hibru nke putara naanị **Aha Ahu** ka eji dochie **Jehova** n'ofufe nrọ niile. N'ihu nke a otu esi akpo aha nke anyi naakpo Jehova na mbu we funari anyi, na nkwenye nke ndi Ju ochie eweere onye ahụ nke gaenwe ike ikpopta aha ahụ dika iheama nke ibu Mesaia bu onye gaenwe ike kpopta ya nkeoma.

Aha ozọ nke Chineke nke di oké mkpa nime Testament Ochie bu **Adonai**, nke atughariri Onyenweanyi (na mkpuru akwukwo di ntakiri). Edere ya ugbu nari ato (300) na Testament Ochie naadikari kwa n'udi na egosi ihe kariri otu nke Isi Chineke. O naegosi onwunwe maobuchisi zuruoke nime Onye ahụ nke akporo ya, naegosikwa ezi nrubeisi na mkwenye nime Onye ahụ nke naeji ya naekwuokwu. Ejiri ya kwue okwu ugbu olenaole na Testament Ochie n'odi naegosi otu ihe; ndia, n'otu aka ahụ, bu otutu ihe mkwagide bara uru nke ozizi Atonimeotu. Abu Oma 100:1 bu ezi ihe imaatu nke iji ya kwue okwu n'uzo di otu a. "The nke si n'onu Jehova (ONYE-NWE-AYI) puta nasi Onye-nwem (Adonai)." Na Matiu 22:44 na Ndi Hibru 1:13 anyi gutara na Jisos bu Onye ahụ Onye ONYENWEANYI Jehova naagwa okwu. N'ebe a eji okwu ahụ bu **Adonai** kwueokwu n'udi naegosi otu ihe ebe o naadighi aru Atonimeotu ahụ aka, kama Jisos Kraist n'Onweya dika otu onye.

Elohim, El-Shaddai, Jehova naarukari aka Onye ahụ bu Chineke. Na **Elohim** o naegosi ike na ebube nke Odidi Ya. Na **El-Shaddai** o naegosi Onye ahụ nke naenye ike niile, onyinyeama niile, ngozi niile na uba nke otutu mkpuru maka ijiozi. Na **Jehova** o bu Ya Onweya dika Chineke nke ezimume, idinsọ, ihun'anya, na mgbaputa. Ma **Adonai** naemetu aka n'akuku ozọ nke mmekorita anyi na Chineke ma naeché aka maobu naachosikwa ike nrubeisi na ofufe anyi karia nke o bu nime ndiozo niile.

O di utu -- buru ihe naakpali onu nime obi iribaama uzo ahụ eleziri anya were aha abuo ahụ bu **Elohim** na **Jehova** kwueokwu n'otutu ebe ozọ niile nke Testament Ochie gabiga Opupu 6:3. Otutu akwukwo alaeze ahụ ndi eji iwu Chineke chia na akwukwo di icheiche bu nke edere nye Israel, dika Joshua, Ndi Ikpè, Samuel, na Ndi Eze jikariri aha ahụ bu **Jehova** kwueokwu. Akwukwo ndi ahụ edere nye uwa niile, dika Eklisiastis, Daniel, na Jona,

ejiri **Elohim** náání kwueokwu. Abù Oma iri anọ na abụọ (42) rue iri asatọ na anọ (84) jikarị **Elohim** kwueokwu, ebe ewekarịrị **Jehova** kwueokwu n'akụkụ nke ka ukwu n'AbùOma ndịozọ. Nke a bụ nnọọ ihe sitere n'otú esi akpọpụta mkpụrụ okwu náabughị nnọọ ihe sitere n'uzọ nkà dị icheiche nke ndị dere akwụkwọ ndịa, n'ihì na Abù Oma niile ahụ n'akụkụ abụọ ahụ ka eweere na ọ bụ David dere ha. Ọ bụ ihe dị iche sitere ná nzube na àtụmààtù dīnsọ.

Nzube Chineke ná mmeso Ya niile n'ebe mmadụ nọ bụ ịjị dọrọ onye ọ bụla nye Onweya. Ọ naekpughe Onweya n'uzọ dị icheiche ịjị mebie aghughọ niile wee rita mkpụrụobi ahụ niile n'urù ọbuná nke onye ahụ kasị njọ na onye mmehie ewedara n'ala. Nzube Chineke, n'izite iheotiti ahụ niile na iwepụ ha, bụ ịjị mee ka Fero chègharịa, ka Israel bjarue Chineke nso, na ka ụwa niile mara na Ya bụ Chineke nke ike – **Onye náání Ya bụ Ezi Chineke ahụ!**

Chineke lụrụ ọtụtụ ọlụ ebube site n'aka Moses ịjị gosipụta ike Ya nye ndị Ijịpt. Ndị mgbasị nke Ijịpt n'otú aka ahụ, gosịrị na ha nwere ike nke karịrị nke mmadụ efù -- ọ bụ ezie na ọ bughị nke Chineke, maọbụ site, na Chineke. Ma Chineke kachasị, n'ihì na agwọ ahụ nke sitere na mkpàn'aka Eron pụta lodara agwọ ọzọ niile tupu agbanwe kwa ya ka ọ ghọọ mkpàn'aka ahụ ọzọ. Ọ dighị kwa ihe ngọpụ ọzọ gaeme ka enwe obi abụọ banyere ike Chineke maọbụ n'ike O nwere ịlụlụ nime mmadụ na site na mmadụ, ma Fero mere ka obi ya sieike megide Chineke nke Israel. Ọ bụrụ na mmadụ ajụ ebere ọ naaghọ onye emere ka obi ya sieike. Otú Anyanwụ nke Eziumume ahụ nke náagbaze obi ahụ nke dika aisi (ice), bụ obi nke ọ dighị mgbe o nwetara okpomokụ nke sitere na mmụkwasi nke ihè a pụta, gaemekwa ka obi ahụ nke dika ụrọ sieike mekwa ka ọ dị ike dika nkume. Nke ahụ bụ ọnọdụ Fero, onye mere ka obi ya sieike megide Chineke ọtụtụ ugbò nke na ebere niile ahụ dị ebube, dị ogologo, rikwaa nne bụ nke Chineke ahụ Onye Pụrụ ime ihe niile enweghị ike irute ya arụ.

AJỤJỤ DỊ ICHEICHE

1. Òlee aha nke Chineke jiri mee ka Abraham mara Ya?
2. Òlee aha Chineke nyere nke Israel gaesite na ya mara Ya?
3. Chineke Ọ nūrụ ekpere nke ndị Israel?
4. Chineke Ọ chezọrọ ọgbughbandu Ya na Abraham?
5. Gịnị mere Chineke ji chọọ ịnapụta Israel n'Onweya ma ghara inye mmadụ otuto n'ihì ime nke a?
6. Gịnị mere Israel emeghị ngwa ịnara okwu niile nke Moses gwara ha?
7. Gịnị bụ ọluebube Chineke lụrụ site n'aka Moses n'iru Fero?
8. Gịnị bụ ihe ezubere n'ịlụlụ ebube a?
9. Gịnị mere mgbe alurūlū ebube ahụ?

Gini bụ omume Fero n'ebe ọlụ ebube ahụ dị?